

Quicksan Natuur

Neboklooster Nijmegen

Onze referentie: 301432

Colofon

Opdrachtgever

Beleggings- en Beheersmaatschappij Dornick bv
De heer R. Hendriks
Postbus 1136
6501 BC NIJMEGEN

Dossiergegevens

Onze referentie: 301432
Status rapport: v1.0

Projectteam

Projectverantwoordelijke: Dennis Slotboom
Specialist Natuur en Ecologie: Jasper Verhaar
Kwaliteitscontrole: Dennis Slotboom

Contactgegevens

info@Cobra-adviseurs.nl
www.Cobra-adviseurs.nl
T. 088 - 262 72 00

Centraal postadres

Cobra adviseurs bv
Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord

Bedrijfsgegevens

KvK Eindhoven 17232157
Btw-nr. NL 8199.70.220.B01
IBAN NL82 RABO 0153 4125 18

Samenvatting

Cobra adviseurs bv heeft op 25 oktober 2017 een Quickscan Natuur uitgevoerd bij het Neboklooster aan de Sionsweg in Nijmegen. Er worden nieuwe woningen en een toegangsweg gerealiseerd op het omringende terrein en het voormalig klooster wordt gerenoveerd. U heeft ons gevraagd eventuele knelpunten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen.

Beschermde soorten

Vogels

In het gebied komen diverse vogelsoorten van bos en park voor, waaronder spechtensoorten en uilensoorten als ransuil en bosuil. Alle vogels zijn beschermd onder de Wnb.

Europees beschermde soorten

Er worden vleermuizen en in het gebied verwacht. Mogelijk komt ook zandhagedis voor in het oostelijk deel van het onderzoeksgebied. Vleermuizen en zandhagedissen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en staan daarom ook op de lijst van Europees beschermde diersoorten.

Nationaal beschermde soorten

De door ons aangetroffen of te verwachten soorten ree, vos, egel, veldmuis, rosse woelmuis, konijn, bunzing, steenmarter, eekhoorn, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn opgenomen in de lijst van nationaal beschermde diersoorten.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Mogelijk bevinden zich in bomen vogelnesten met een jaarrond beschermde status, bijvoorbeeld nesten van roofvogels. Daarnaast kunnen nesten verwacht worden van vogels waarvan de nesten geen jaarrond beschermde status hebben, maar wel beschermd zijn zolang het nest in gebruik is. Ook kunnen holten in bomen verwacht worden. Mogelijk zijn dergelijke holten in gebruik door vleermuizen, waardoor deze holten ook een streng beschermde status krijgen. Mogelijk verblijven er vleermuizen en steenmarters in de gebouwen. Afhankelijk van de renovatieplannen zal dat eerst onderzocht moeten worden. Daarnaast zijn in het onderzoeksgebied verblijfplaatsen van muizensoorten, konijn, bunzing en mogelijk eekhoorn aanwezig. De vijverpartij in het onderzoeksgebied is mogelijk voortplantingsbiotoop voor gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander.

Worden met het werk verbodsbepalingen overtreden?

Vogels

Voor vogels waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd zijn geen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten mits met de voorgenomen werkzaamheden geen bewoonde nesten verloren gaan. Dit kan immers gemakkelijk voorkomen worden door buiten de broedperiode te werken. Voor wat betreft vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd wordt pas duidelijk of verbodsbepalingen worden overtreden als uit een nadere controle is gebleken of in welke mate beschermde soorten gebruikmaken van de te verwijderen bomen en de omgeving daarvan.

Europees beschermde soorten

Hetzelfde geldt voor vleermuizen; uit een nadere controle van de te verwijderen bomen moet blijken of vleermuizen gebruikmaken van deze bomen als verblijfplaats. Ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen worden geen verbodsbepaling overtreden omdat de functionaliteit van foerageergebied ook in de nieuwe situatie behouden blijft. Voor zandhagedis kan pas worden bepaald of er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen nadat uit nader onderzoek is gebleken of en in welke mate de soort gebruikmaakt van het terrein en of de voorgenomen werkzaamheden hiermee in conflict zijn.

Nationaal beschermde soorten

Voor ree, vos, egel, veldmuis, rosse woelmuis, konijn, bunzing, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander is mogelijk sprake van een overtreding van artikel 3.10 lid 1b Wnb. Maar voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling omdat de werkzaamheden vallen onder de noemer ruimtelijke ontwikkelingen. Zorgvuldig handelen blijft echter vereist. Een onderzoek naar steenmarter is nodig als werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op de toegankelijkheid van bijvoorbeeld zolders en vlieringen. Nader onderzoek naar het voorkomen van eekhoorn is noodzakelijk als naaldbomen of bomen waarin nesten van eekhoorns aanwezig zijn, gekapt moeten worden.

Vervolgstappen

De volgende vervolgstappen zijn nodig:

- in overleg te bepalen welke veranderingen in potentie bedreigend zijn voor aanwezige of te verwachten matig en streng beschermde soorten;
- nader onderzoek uit te voeren gericht op verblijfplaatsen van vleermuizen, steenmarter en eekhoorn, de populatie van zandhagedis op het voorterrein en de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in of nabij te kappen bomen;
- voor een ingreep de locatie op dieren te inspecteren;
- eventuele bomen en struiken te rooien tussen 1 december en 1 maart, mits vrij van jaarrond beschermde nesten;
- te controleren op bewoonde nesten als gerooid wordt tussen 1 maart en 1 december;
- de vijverpartij ongemoeid te laten tussen half februari en eind mei.

Gebiedsbescherming

Wij verwachten geen negatieve invloed van het werk op Natura 2000-gebieden. Vervolgstappen zijn dan ook niet nodig. In beginsel worden er geen negatieve effecten op het nabijgelegen NNN verwacht omdat het terrein in feite in ere wordt hersteld en de ecologische waarde wordt vergroot. Pas nadat de uitkomsten uit het nader onderzoek bekend zijn, kan definitief worden vastgesteld of er sprake is van een eventuele negatieve invloed op natuurwaarden binnen het nabijgelegen NNN.

Houtopstanden

In het gebied staan bomen waarvoor mogelijk een omgevingsvergunning voor vellen noodzakelijk is. Wij adviseren na te gaan of er bomen verwijderd moeten worden en na te gaan of de te verwijderen bomen vergunningsplichtig zijn.

Inhoud

1	Inleiding	6
2	Situatie en planvorming	7
3	Verantwoording	11
3.1	Literatuuronderzoek	11
3.2	Nationale Databank Flora en Fauna	11
3.3	Veldwerk	12
4	Quickscan	14
4.1	Gebiedsbescherming	14
4.2	Planten en dieren	15
4.2.1	Vogels	15
4.2.2	Europees beschermde soorten	15
4.2.3	Nationaal beschermde soorten	16
4.3	Vaste rust- en verblijfplaatsen	17
4.4	Overige functies	18
4.5	Houtopstanden	18
5	Conclusie	19
5.1	Soortenbescherming	19
5.1.1	Vogels	19
5.1.2	Europees beschermde soorten	19
5.1.3	Nationaal beschermde soorten	20
5.2	Gebiedsbescherming	21
5.3	Houtopstanden	22
5.4	Samenvatting	23
6	Advies	24
6.1	Vogels	24
6.2	Europees beschermde soorten	24
6.3	Nationaal beschermde soorten	25
6.4	Gebiedsbescherming	26
6.5	Houtopstanden	26

Bijlage 1. Juridisch kader Wet natuurbescherming

1

Inleiding

In opdracht van Dornick bv heeft Cobra adviseurs bv een quickscan Natuur uitgevoerd. Het gaat om het Neboklooster en het omliggende terrein aan de Sionsweg in Nijmegen. Jasper Verhaar heeft het veldwerk uitgevoerd op 25 oktober 2017.

Aanleiding

Dit onderzoek moet uitgevoerd worden in verband met een voorgenomen bestemmingsplanwijziging. Twee huidige sportvelden worden bebouwd en er moet een toegangsweg worden aangelegd. In 2014 hebben wij reeds een quickscan uitgevoerd. De planvorming heeft echter tijd gevergd, waardoor nu een actualisatie van de quickscan nodig is. Dit komt vooral omdat per 1 januari 2017 de natuurwetgeving is gewijzigd.

Doel

Het doel van ons onderzoek is te bepalen of er met de voorgenomen plannen mogelijk een conflict ontstaat in het kader van natuurwetgeving. Wij moeten onder andere beoordelen of binnen het plangebied beschermde soorten of de vaste rust- en verblijfplaatsen hiervan aanwezig zijn. Op basis van de resultaten kunnen wij u aangeven of een ontheffing moet worden aangevraagd of dat nader onderzoek noodzakelijk is.

Onze quickscan Natuur is een toets van de ecologische potenties van het onderzoeksgebied en kan niet worden gezien als volwaardig ecologisch onderzoek. Er is in dit stadium geen uitgebreide inventarisatie uitgevoerd van soorten of soortgroepen.

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?

Neem dan gerust contact op met Jasper Verhaar op 088-262 72 00.

Uw veelzijdig specialist,

Joost Verhagen
Directeur

Cuijk, 15 november 2017

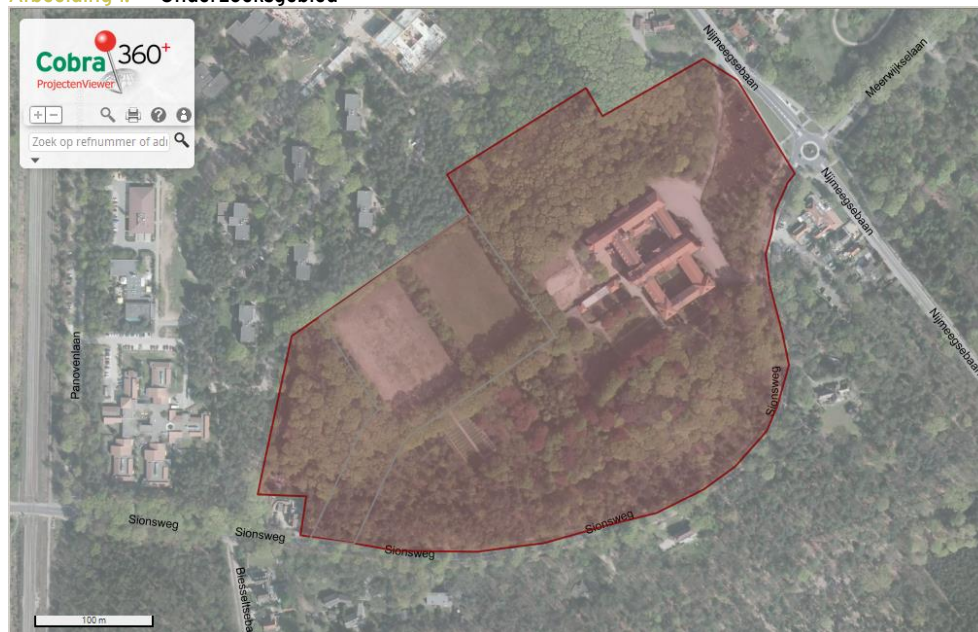
2

Situatie en planvorming

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de Sionsweg in Nijmegen. Op afbeelding 1 is het onderzoeksgebied globaal gemarkeerd.

Afbeelding 1. Onderzoeksgebied

De situatie

Het onderzoeksgebied kent een grote variatie. Centraal staat het omvangrijke voormalige klooster. Het betreft een fors gebouw uit 1928 met meerdere verdiepingen en bijgebouwen. Het gebouw is voor een deel nog in gebruik, maar grote delen worden gerestaureerd. Aan de noordwestzijde bevinden zich twee grote voormalige sportvelden. De sportvelden worden van elkaar gescheiden door een forse steilrand waarop zich een houtwal heeft ontwikkeld. Een kleine vijverpartij bevindt zich centraal op het terrein. Het oostelijk en zuidelijk deel bestaat uit relatief soortenarm wandelbos. In het bos domineert Amerikaanse eik, maar er groeien ook beuken, esdoorns, zomereiken, grove dennen en enkele andere soorten coniferen. Er groeien wat oude groepen rododendrons en er is een kleine begraafplaats te vinden. Er zijn twee lanen aanwezig waarvan één is beplant met rode beuken en de andere met Amerikaanse eiken. Op foto 1 t/m 6 op de volgende pagina's is de situatie te zien.

Onderhoudstoestand

Het terrein is zichtbaar al vele jaren niet meer onderhouden. De sportvelden zijn inmiddels begroeid met ruig gras en vooral naast de randen van de sportvelden hebben bomen zich uitgezaaid. Ook de aan de tuin en vijverpartij is te zien dat er lang geen onderhoud meer is uitgevoerd.

Planvorming

Plannendokter heeft een visie opgesteld voor het terrein. Deze is vastgelegd in het document 'Beheer- en onderhoudsplan Nebo' van 19 maart 2014. In het document is verwoord welke ingrepen zijn gepland en welke beelden hierbij worden nagestreefd. In grote lijnen komt het er op neer dat achterstallig onderhoud aan het tuingedeelte wordt weggewerkt. Het bos wordt ontdaan van ongewenste opslag, waarbij wordt gestreefd naar een meer natuurlijk bos met een gevarieerde en ecologisch waardevolle opbouw. Op de sportvelden worden dertig woningen gebouwd en aan de zuidzijde wordt een ontsluitingsweg door het wandelbos aangelegd. Het kloostercomplex wordt aan de binnenzijde gerenoveerd en zal uiteindelijk opnieuw worden bewoond. Omdat de werkzaamheden in de buurt van te behouden bomen plaats zullen vinden, heeft Cobra boomadviseurs bv in 2014 een bomeneffectanalyse (BEA) opgesteld (rapport met kenmerk: Bomeneffectanalyse 81 bomen Neboklooster Nijmegen, nr. 193601). In de BEA zijn aanbevelingen gedaan en alternatieven opgesteld om de te handhaven bomen tijdens de werkzaamheden te kunnen behouden en beschermen.

Foto 1. Zuidgevel met gazon en verwilderde tuinbeplanting

Foto 2. Centrale bomenlaan

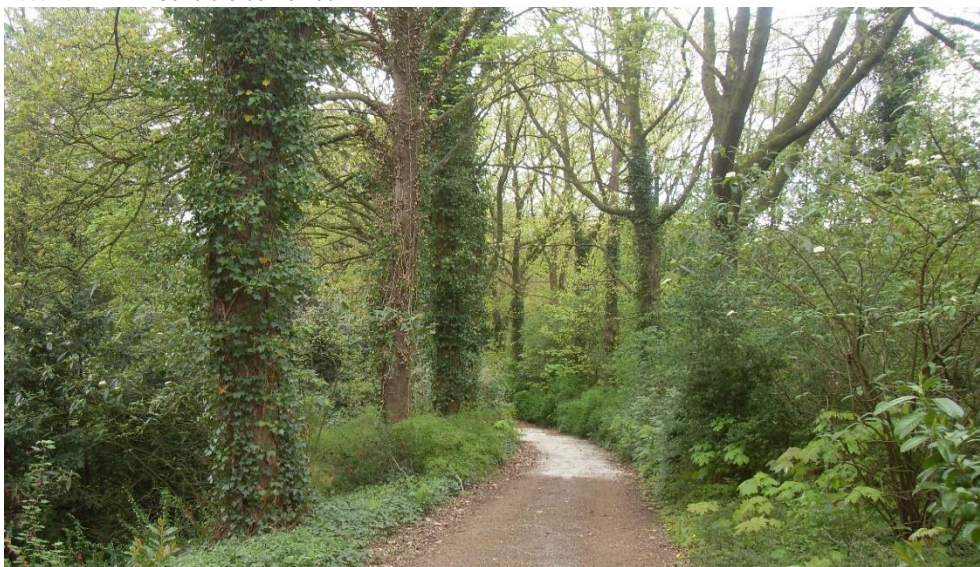

Foto 3. Vijverpartij

Foto 4. Begraafplaats

Foto 5. Wandelbos

Foto 6. Eén van de twee voormalige sportvelden

3

Verantwoording

3.1 Literatuuronderzoek

Natuurwetgeving

Wij hebben onderzocht of het onderzoeksgebied een wettelijk beschermde status of een beleidsmatig vastgestelde natuurstatus heeft. Daarvoor raadplegen wij onder andere provinciale websites en de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ). In bijlage 1 hebben wij het juridisch kader samengevat.

Soortinformatie

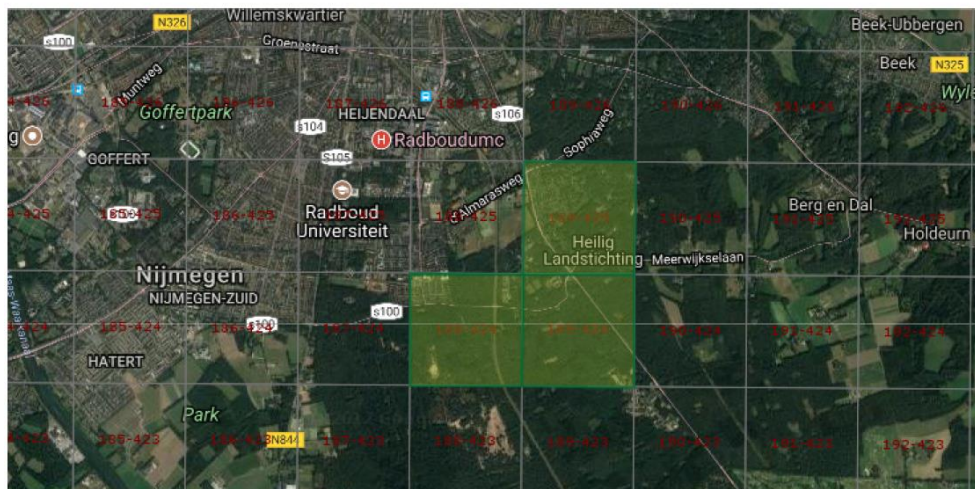
Om inzicht te krijgen in de actuele gegevens die beschikbaar zijn over het onderzoeksgebied en de omgeving hebben wij websites van onder andere RAVON (www.ravon.nl), SOVON (www.sovon.nl), De Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl) en de Zoogdiervereiniging (www.zoogdiervereiniging.nl) geraadpleegd.

3.2 Nationale Databank Flora en Fauna

Wij hebben gegevens over de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, www.ndff.nl). Op afbeelding 2 ziet u de administratieve gegevens.

Afbeelding 2. Administratieve gegevens NDFF

Projectnaam Neboklooster Sionsweg in Nijmegen
Doel Quicksan Natuur
Datum 25-10-2017 08:10
Ordernummer HNL-2017-327
Geselecteerde kilometerhokken 189-424, 189-425, 188-424

Resultaten

In tabel 1 zijn de resultaten uit de Nationale Databank Flora en Fauna weergegeven. Van vaatplanten, vleermuizen, landzoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en libellen zijn uit de kilometerhokken meldingen bekend van Europees en nationaal beschermde soorten, maar naar deze groepen is niet altijd volledig onderzoek uitgevoerd. Van dagvlinders zijn geen meldingen bekend van beschermde soorten ondanks wel volledig uitgevoerd onderzoek. Van vissen en overige soortgroepen zijn geen meldingen bekend maar is ook geen volledig onderzoek uitgevoerd. Tijdens ons veldbezoek ligt de focus daarom op alle groepen behalve dagvlinders.

Tabel 1. Resultaten Nationale Databank Flora en Fauna

188 - 424	vaatplanten	vleermuizen	landzoogdieren	broedvogels	wintervogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders	libellen	overige soortgroepen
Rode-lijstsoorten	20	2	1	8			1		3		2
Vogelrijchrijn				62	58						
Habitatrijchrijn		4					1				
WNB-andere soorten (PROV)	1		5			1	1				
WNB-andere soorten (NL)	1		12			4	1				
Aantal soorten	368	4	19	65	59	6	2	2	25	22	67
Detailering 0-0.25/0.251-1	55%/5%	68%/0%	57%/1%	65%/1%	45%/5%	51%/0%	78%/3%	0%/0%	59%/1%	43%/2%	81%/2%
Volledigheid onderzoek	goed	redelijk	goed	goed	slecht	goed	goed	slecht	goed	goed	onbepaald
Onderzoeksperiode	1997-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017

189 - 424	vaatplanten	vleermuizen	landzoogdieren	broedvogels	wintervogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders	libellen	overige soortgroepen
Rode-lijstsoorten	16		1	7			1		2	1	
Vogelrijchrijn				59	52						
Habitatrijchrijn		1					1			1	
WNB-andere soorten (PROV)	1		7			1	1				
WNB-andere soorten (NL)	1		15			4	1				
Aantal soorten	257	1	20	58	50	5	2		24	15	27
Detailering 0-0.25/0.251-1	39%/19%	0%/0%	45%/7%	65%/0%	40%/5%	44%/0%	24%/1%		33%/2%	18%/8%	28%/22%
Volledigheid onderzoek	goed	slecht	goed	goed	slecht	goed	goed	niet	goed	goed	onbepaald
Onderzoeksperiode	1997-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017

189 - 425	vaatplanten	vleermuizen	landzoogdieren	broedvogels	wintervogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders	libellen	overige soortgroepen
Rode-lijstsoorten	19	2	1	6			2		2	1	
Vogelrijchrijn				52	68						
Habitatrijchrijn		5					2			1	
WNB-andere soorten (PROV)			5				1				
WNB-andere soorten (NL)			13			3	1				
Aantal soorten	387	7	17	52	65	5	3	4	28	23	36
Detailering 0-0.25/0.251-1	40%/10%	17%/53%	40%/4%	22%/9%	37%/14%	63%/6%	46%/3%	0%/66%	53%/2%	28%/3%	55%/5%
Volledigheid onderzoek	goed	goed	goed	goed	slecht	goed	goed	slecht	goed	goed	onbepaald
Onderzoeksperiode	1997-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017	2007-2017

3.3 Veldwerk

Tijdstip en omstandigheden

Jasper Verhaar heeft één veldbezoek uitgevoerd. In tabel 2 hebben wij de omstandigheden tijdens het veldwerk opgenomen.

Tabel 2. Inventarisatieronde

Datum	Moment	Weersomstandigheden
25 oktober 2017	Ochtend	Droog, bewolkt, nauwelijks wind, 15°C

Werkwijze

Wij werken uitsluitend volgens de richtlijnen en inventarisatiemethoden die zijn voorgeschreven door diverse gegevensbeherende instanties zoals SOVON (vogels), RAVON (reptielen en amfibieën), FLORON (vaatplanten), de Zoogdiervereniging en EIS (ongewervelden). Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van de aanwezige biotopen en habitats. Methoden zijn vastgesteld voor de volgende groepen:

- ongewervelden
- vissen
- amfibieën
- reptielen
- zoogdieren
- vaatplanten

4

Quickscan

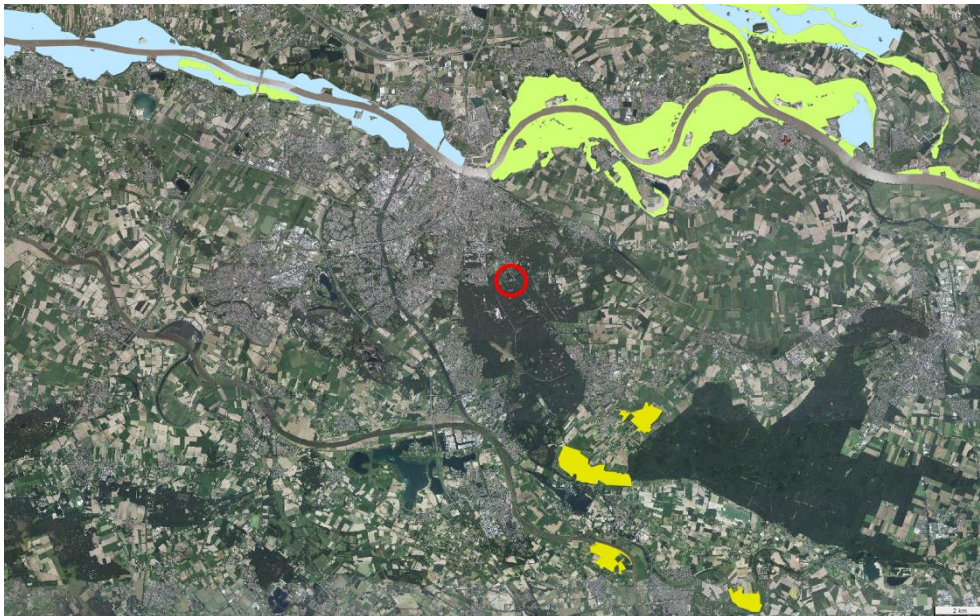
4.1

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied en ligt op ruime afstand van gebieden die wel als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied heet Rijntakken en ligt op circa 4 km ten noorden van het onderzoeksgebied. Op afbeelding 3 is de ligging van het onderzoeksgebied (binnen de rode cirkel) te zien ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gekleurde markeringen).

Afbeelding 3. Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het onderzoeksgebied maakt geen deel uit van het NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, afgekort tot EHS), maar grenst aan de zuidrand wel aan de NNN. Op afbeelding 3 is de ligging van onderzoeksgebied te zien ten opzichte van de NNN (beige markeringen).

Gemeentelijke status

Voor zover bekend heeft het gebied geen gemeentelijke beschermde natuurstatus. In het bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'bos'.

Afbeelding 4. Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van NNN

4.2 Planten en dieren

4.2.1 Vogels

In het gebied komen talrijke algemeen, maar ook minder algemeen voorkomende vogelsoorten van bos en park voor. Meldingen van de zeldzame zwarte specht zijn bekend, maar ook meer algemene spechtensoorten als groene en kleine bonte specht kunnen verwacht worden. Ook verwachten wij uilensoorten als ransuil en bosuil.

4.2.2 Europees beschermde soorten

Vleermuizen

Wij verwachten dat verschillende soorten vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen kunnen worden over het gehele terrein. Rosse vleermuis kan waarschijnlijk aangetroffen worden in de open delen van het terrein.

Reptielen

Van het voorterrein zijn meldingen bekend van een kleine populatie van zandhagedis. Deze vrij zeldzame soort komt in het gebied ten zuiden van Nijmegen nog vrij veel voor. Wij hebben echter geen exemplaren aangetroffen. Toch kan de aanwezigheid niet worden uitgesloten. Uit de omgeving zijn ook meldingen bekend van gladde slang. Hoewel de aanwezigheid van een enkel exemplaar niet met zekerheid kan worden uitgesloten, verwachten wij niet dat in het onderzoeksgebied een stabiele populatie aanwezig is.

Overige soortgroepen

Wij hebben geen exemplaren uit andere Europees beschermde soortgroepen waargenomen. Deze zijn op basis van het ontbreken van geschikte biotopen ook niet te verwachten.

4.2.3 Nationaal beschermde soorten

Vaatplanten

Wij hebben geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze zijn ook niet te verwachten gezien het ontbreken van geschikte biotopen. De aangetroffen of te verwachten beschermde plantensoorten tijdens onze quickscan in 2014 (brede wespenorchis en kleine maagdenpalm) zijn onder de huidige Wet natuurbescherming niet langer beschermd.

Terrestrische zoogdieren

Wij hebben geen zoogdieren waargenomen. Wij verwachten echter dat soorten als vos, ree, eekhoorn, egel, bunzing, konijn en steenmarter gebruikmaken van het terrein. Soorten als veldmuis, rosse woelmuis en de niet meer beschermde mol komen ook vrijwel zeker voor.

Amfibieën en reptielen

Met uitzondering van de centraal gelegen vijverpartij is op het terrein geen oppervlaktewater aanwezig. De geschiktheid voor amfibieën lijkt daarom gering. De vijverpartij is geschikt als voortplantingsbiotoop voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Tijdens onze veldbezoeken in 2014 zijn van deze soorten namelijk larven aangetroffen in de vijverpartij. Deze soorten overwinteren op het land. Soorten die overwinteren in water, zoals groene kikker, hebben wij niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. De vijver is immers ondiep en zal in normale winters tot op de bodem bevriezen. Wij hebben geen reptielen waargenomen. Uit de omgeving zijn meldingen bekend van hazelworm en levendbarende hagedis. Hoewel de aanwezigheid van een enkel exemplaar niet met zekerheid kan worden uitgesloten, verwachten wij niet dat in het onderzoeksgebied een stabiele populatie aanwezig is.

Vissen

In de vijverpartij zijn naar alle waarschijnlijkheid geen beschermde vissoorten aanwezig. De vijver vriest in normale winters tot op de bodem dicht waardoor vissen geen overlevingskansen hebben. Ook is er geen verbinding met ander oppervlaktewater. Mogelijk worden in de vijver nu en dan siervissen uitgezet.

Dagvlinders en libellen

Wij hebben geen beschermde dagvlinders of libellen waargenomen. Deze zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van specifieke biotopen voor beschermde soorten.

Overige soortgroepen

Het plangebied kent geen specifieke biotopen van beschermde ongewervelden. Ook is op basis van literatuuronderzoek gebleken dat er binnen de omgeving geen vindplaatsen bekend zijn van beschermde ongewervelden. Uitzondering zijn waarnemingen van vliegend hert in de omgeving van Nijmegen. De dichtstbijzijnde waarnemingen komen vanuit Heilig Landstichting, maar exacte locaties zijn niet bekend. In het onderzoeksgebied hebben wij ook niet de voor de soort belangrijke oude eikenstobben aangetroffen. Deze worden daarom ook niet verwacht.

4.3 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Nesten

Wij hebben geen jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen van vogels of bepaalde zoogdieren aangetroffen. Wij hebben echter niet elke boom aan een controle onderworpen. Het kan zijn dat hoog in sommige bomen nesten van kraai of ekster aanwezig zijn. Dergelijke nesten worden soms ook gebruikt door bijvoorbeeld ransuil. De bomen, struiken en onderbegroeiing vormen verder een prima nestgelegenheid voor allerlei vogelsoorten. In het broedseizoen kunnen daarom bewoonde nesten in dergelijke elementen verwacht worden.

Holten

Ondanks de aanwezigheid van relatief oude bomen (geschat op tot circa zestig à zeventig jaar oud), hebben wij geen holten in de bomen aangetroffen. Omdat wij niet elke boom hebben gecontroleerd op boomholten, kan het zijn dat er toch holten in de bomen aanwezig zijn. Mogelijk dat holten gebruikt worden als broedgelegenheid voor holtenbroedende vogels zoals bosuil, specht, boomklever en kauw.

Holen

In de steile rand tegen de zuidkant van de voormalige sportvelden hebben wij een oude vossenbouw aangetroffen. In de zuidhoek van het meest westelijke voormalige sportveld troffen wij tijdens onze quickscan in 2014 een bewoonde vossenbouw aan. De bouw heeft nu twee openingen, maar recente graafsporen ontbreken. Dit wijst erop dat deze bouw waarschijnlijk niet langer door vossen in gebruik is. Verder verwachten wij vooral rond de sportvelden enkele holen van konijn. Van konijnen hebben wij namelijk diverse graafsporen en keutels gevonden. Ook elders hebben wij verspreid over het terrein verschillende holen aangetroffen. Vermoedelijk gaat het om holen van bunzing. Verder zijn kleine holen aanwezig van veldmuis en rosse woelmuis.

Vleermuizen

Wij hebben geen potentiële zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen in de vorm van kleinere holten, bastplaten of scheuren in takken en stammen. Ook hebben wij geen winterverblijven aangetroffen. Hiermee doelen wij op grotere holten in bomen. Maar omdat wij niet elke boom hebben gecontroleerd op boomholten, kan het zijn dat er wel degelijk holten in de bomen aanwezig zijn. Verder verwachten wij dat gebouwbewonende vleermuissoorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis verblijfplaatsen hebben in het kloostergebouw. Op verschillende plekken in het gebouw zijn kieren, spleten of openingen aanwezig waardoor vleermuizen het gebouw kunnen binnendringen.

Voortplantingsbiotoop

De vijverpartij wordt als voortplantingsbiotoop gebruikt door bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

4.4 Overige functies

Foerageergebied voor vleermuizen

Het is aannemelijk dat vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis gebruikmaken van het gebied om te foerageren. Wij verwachten echter niet dat het gaat om een essentieel foerageergebied. Daarvoor is het gebied te beperkt van omvang en waarschijnlijk te arm aan vliegende insecten. Bovendien zijn meer naar het oosten talrijke potentieel rijke foerageergebieden aanwezig, zodat wij verwachten dat het onderzoeksgebied slechts een klein deel van een groter foerageergebied uitmaakt.

Om de bovenstaande conclusie te bekrachtigen hebben wij op 15 september 2014 tussen 19.30 uur en 21.30 uur onder gunstige weersomstandigheden een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Wij hebben het terrein doorkruist en met de batdetector waarnemingen van vleermuizen vastgelegd. Wij hebben tussen 19.30 uur en 20.30 uur enkele waarnemingen gedaan van rosse vleermuis (hoog overvliegend), laatvlieger en gewone dwergvleermuis (foeragerend boven de tuinen en sportvelden). Na 20.30 uur hebben wij slechts incidentele waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis. Uit het geringe aantal waarnemingen van slechts enkele exemplaren blijkt dat het terrein inderdaad gebruikt wordt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger, maar niet van essentieel belang is.

Sinds 2014 zijn op het terrein en in de directe omgeving van het klooster geen noemenswaardige veranderingen opgetreden in het landschap en aan de landschapselementen. Daarom geldt bovenstaande conclusie betreft foerageergebied voor vleermuizen nog steeds en is aanvullend onderzoek naar de functionaliteit van het foerageergebied niet nodig.

4.5 Houtopstanden

In het onderzoeksgebied staan bomen die vallen onder de noemer houtopstand. De APV van de gemeente Nijmegen beschrijft namelijk het volgende over wat verstaan wordt onder een houtopstand: hakhout, een houtwal, bos, bosplantsoen of één of meer bomen. Het onderzoeksgebied valt volgens de digitale boomwaardekaart van de gemeente Nijmegen onder de gebieden waarop de Boswet van kracht is. Sinds 1 januari 2017 is deze wet overgegaan in de Wet natuurbescherming.

5 Conclusie

5.1 Soortenbescherming

5.1.1 Vogels

Vogels gebruiken het onderzoeksgebied als foerageergebied, voortplantingsgebied of als tijdelijke rustplaats. Alle vogels zijn streng beschermd volgens de Wnb. Van verstoring zal echter geen sprake zijn. Vogels zullen het terrein mijden zodra de werkzaamheden aanvangen. Bovendien blijft het terrein ook in de nieuwe situatie in grote lijnen net zo geschikt voor vogels. Van aantasting van essentieel leefgebied is daarom ook geen sprake.

Nesten

In 2009 is de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, aangepast. Er moet onderscheid worden gemaakt in:

- nesten met een jaarrond beschermde status (categorie 1 t/m 4);
- nesten van vogels die niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het nodig is een goed beeld te hebben of na de ingreep goede alternatieven voorhanden zijn om nieuwe nesten te bouwen (als het nest verloren gaat) (categorie 5);
- nesten van overige, vaak erg algemeen voorkomende vogels.

In bomen, struiken en onderbegroeiingen kunnen nesten verwacht worden van vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Nesten van deze categorie vogels zijn, mits in gebruik, streng beschermd. Daarnaast kunnen in de bomen nesten met een jaarrond beschermde status aanwezig zijn. Dergelijke nesten zijn niet alleen als ze in gebruik zijn beschermd, maar ook de rest van het jaar.

Voor wat betreft niet jaarrond beschermde vogelnesten zal geen sprake zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen zolang bewoonde nesten niet worden verstoord of vernield. In hoofdstuk 6 beschrijven wij hoe dit kan worden voorkomen. Voor wat betreft nesten die wel jaarrond beschermd zijn kan sprake zijn van overtreding van Art 3.1 lid 2 Wnb als de bomen waarin deze nesten aanwezig zijn worden verwijderd. Als blijkt dat in te verwijderen bomen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn, moet mogelijk een gedragscode worden ingezet of een ontheffing worden aangevraagd.

5.1.2 Europees beschermde soorten

In het onderzoeksgebied zijn soorten aanwezig of kunnen soorten voorkomen die in het kader van de Wnb op Europees niveau beschermd zijn. Het gaat om gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en zandhagedis.

Vleermuisverblijfplaatsen

Er is een kans dat in enkele bomen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden vaak niet permanent gebruikt, afhankelijk van de aard en omvang van de verblijfplaats en de soort.

Ten aanzien van vleermuizen zijn geen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten mits geen vaste rust- en verblijfplaatsen (in dit geval in bomen) verloren gaan. Dit moet eerst door middel van een nadere beoordeling worden vastgesteld zodra duidelijk is welke bomen met de voorgenomen ontwikkelingen niet behouden kunnen blijven. Het is aannemelijk dat het kloostergebouw verblijfplaatsen bevat van typisch gebouwbewonende soorten. Maar aan het kloostergebouw vinden geen werkzaamheden plaats die leiden tot het afsluiten van potentiële verblijfplaatsen.

Foerageergebied vleermuizen

Het onderzoeksgebied wordt door vleermuizen gebruikt als onderdeel van een groter netwerk aan foerageerlocaties. Mits van wezenlijk belang zijn alle elementen (bomen) die tezamen het foerageergebied gestalte geven, streng beschermd.

Er is met de voorgenomen werkzaamheden geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen omdat de functionaliteit van foerageergebied ook in de nieuwe situatie behouden blijft. Wij gaan er hierbij van uit dat de werkzaamheden bij daglicht worden uitgevoerd zodat er geen verstoring van foeragerende vleermuizen plaatsvindt.

Zandhagedis

Van het voorterrein zijn meldingen bekend van een kleine populatie van zandhagedis. Deze vrij zeldzame soort komt in het gebied ten zuiden van Nijmegen nog vrij veel voor. De aanwezigheid van zandhagedis binnen het onderzoeksgebied kan niet worden uitgesloten.

De zandhagedis is een Europees beschermde soort. Een ontheffing is altijd nodig als sprake is van overtreding van één van de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Niet duidelijk is of het voorterrein ook heringericht zal worden. Als hier veranderingen plaatsvinden, moet worden beoordeeld of deze een negatieve impact hebben op een eventuele populatie van zandhagedis. Als blijkt dat dit het geval is, moet een nader onderzoek naar de aanwezigheid van zandhagedis worden uitgevoerd om de exacte omvang van de populatie vast te stellen en te beoordelen welke elementen van belang zijn voor het voortbestaan van deze populatie.

5.1.3 Nationaal beschermde soorten

Binnen het onderzoeksgebied zijn soorten aanwezig of kunnen soorten voorkomen die in het kader van de Wnb op nationaal niveau beschermd zijn. Het gaat om de volgende soortgroepen:

- grondgebonden zoogdieren (ree*, vos*, egel*, veldmuis*, rosse woelmuis*, konijn*, bunzing*, steenmarter en eekhoorn)
- amfibieën (bruine kikker*, gewone pad* en kleine watersalamander*);

*voor deze soort geldt provinciale vrijstelling waardoor alleen de zorgplicht van kracht is

Ree en vos

Voor soorten als ree en vos zijn geen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten, omdat deze soorten het onderzoeksgebied zullen mijden zodra de werkzaamheden aanvangen. Voor deze soorten vormt het onderzoeksgebied slechts een onderdeel van hun leefgebied en is in de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig.

Steenmarter en eekhoorn

Voor steenmarter en eekhoorn is nog niet duidelijk of en in welke mate deze soorten gebruik maken van het terrein. En of de inzet van een gedragscode of ontheffing noodzakelijk is. Het lijkt er op dat de voorgenomen werkzaamheden niet van invloed zijn op beide soorten, omdat het leef- en foerageergebied van steenmarter behouden blijft. Dit bestaat voornamelijk uit bomen en het bos en dat blijft voornamelijk behouden. Mogelijk heeft steenmarter een verblijf in het kloostercomplex of een van de bijgebouwen. Nader onderzoek naar het voorkomen van eekhoorn is noodzakelijk als naaldbomen gekapt moeten worden. Nader onderzoek naar steenmarter is noodzakelijk als er besloten wordt tot werkzaamheden aan het kloostergebouw en bijgebouwen die leiden tot het dichtmaken van eventuele openingen naar bijvoorbeeld zolders of vlieringen.

Egel, veldmuis, rosse woelmuis, konijn en bunzing

Voor egel, veldmuis, rosse woelmuis, konijn en bunzing hebben de voorgenomen werkzaamheden mogelijk tot gevolg dat verblijfplaatsen en voortplantingsbiotopen verloren gaan. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.10 lid 1b Wnb. Maar omdat er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten en voor deze verbodsbepaling in Gelderland een provinciale vrijstelling. Er moet echter wel zorgvuldig worden gehandeld. Hoe dit zorgvuldig handelen vormgegeven kan worden, is beschreven in hoofdstuk 6.

Voortplantingsbiotopen

De vijverpartij functioneert mogelijk als voortplantingsbiotoop voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De vijver is daarom ook beschermd.

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk tot gevolg dat de vijver verloren gaat. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.10 lid 1b Wnb. Maar omdat er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten en voor deze verbodsbepaling in Gelderland een provinciale vrijstelling. Er moet echter wel zorgvuldig worden gehandeld. Hoe dit zorgvuldig handelen vormgegeven kan worden, is beschreven in hoofdstuk 6.

5.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Wij verwachten dat de voorgenomen ontwikkelingen geen invloed zullen hebben op natuurwaarden in Natura 2000-gebieden in de omgeving. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken bevindt zich namelijk op circa 4 km afstand van het onderzoeksgebied. Wij verwachten daarom dat verdere toetsing in dit kader dan ook niet nodig is.

NNN

Er worden meerdere maatregelen getroffen om de ecologische waarde van het terrein te verhogen. Zo worden maatregelen getroffen om de bestaande monocultuur in het overig bos om te vormen naar extensief te beheren natuurlijk bos. Langs de randen van de sportvelden worden mantel-zoomvegetaties ontwikkeld. Hoewel de ingrepen op korte termijn invloed kunnen hebben op aanwezige beschermde soorten, is de verwachting dat de waarde van het gebied ecologisch gezien op langere termijn nog groter wordt. Dit ondanks de voorgenomen woningbouw. Om deze reden verwachten wij dat er geen negatieve invloed zal zijn op de natuurwaarden in het nabijgelegen NNN. Echter, pas na afronding van nader onderzoek (zie paragraaf 6.4) kan een definitief oordeel worden gegeven of sprake is van invloed op de natuurwaarden in het NNN.

5.3 Houtopstanden

Het onderzoeksgebied valt volgens de digitale boomwaardekaart van de gemeente Nijmegen onder de gebieden waarop de Boswet van kracht is. Sinds 1 januari 2017 is deze wet opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op het onderzoeksgebied is ten aanzien van houtopstanden dus de Wet natuurbescherming hoofdstuk 4 van kracht.

5.4 Samenvatting

In tabel 3 vertalen wij de uitkomsten van dit onderzoek naar een samenvatting van de voorkomende soorten, eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen en de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, ontheffingsaanvragen en vergunningsaanvragen.

Tabel 3. Overzicht conclusies en vervolgstappen

Soortenbescherming					
	(mogelijk) Voorkomend	Overtreding verbodsbepalingen	Nader onderzoek	Ontheffing	Advies
Vogels					
Nesten niet jaarrond beschermd	Ja	Nee	Nee	Nee	Controle, buiten broedseizoen werken
Nesten jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk Art 3.1 lid 2 Wnb	Ja	Mogelijk of gedragscode	Eerst nader onderzoek
Europees beschermde soorten					
Vleermuizen	Ja	Mogelijk Art 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Overige soortgroepen	Ja, zandhagedis	Mogelijk Art 3.5 lid 2 Wnb Art 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Nationaal beschermde soorten					
Eekhoorn en steenmarter	Ja	Mogelijk Art 3.10 lid 1b Wnb	Mogelijk	Mogelijk of gedragscode	Eerst nader onderzoek
Overige terrestrische zoogdieren	Ja	Ja Art 3.10 lid 1b Wnb	Nee	Vrijstelling	Zorgplicht
Amfibieën	Ja	Ja Art 3.10 lid 1b Wnb	Nee	Vrijstelling	Zorgplicht
Overige soortgroepen	Nee	-	-	-	-
Gebiedsbescherming					
	Afstand	Negatieve effecten	Vervolgstappen	Vergunning	Opmerkingen
Natura 2000	+/- 4 km	Nee	Nee	Nee	-
NNN	< 50 m	Nee	Overleg provincie Gelderland, zie par. 6.4	Nee	-
Houtopstanden	Binnen onderzoeks-gebied	Mogelijk	Mogelijk meldingsplicht provincie Gelderland Mogelijk omgevingsvergunning voor vellen Zie par. 6.5	Mogelijk	Controle op gemeentelijke en provinciale verordeningen

6

Advies

Op dit moment is het niet mogelijk een compleet pakket van maatregelen in het kader van zorgvuldig handelen of het treffen van mitigerende maatregelen te geven. Dit is namelijk afhankelijk van de uitkomsten van de diverse nadere onderzoeken die eventueel plaats moeten vinden. Hieronder beschrijven wij richtlijnen voor zorgvuldig handelen voor wat betreft beschermde soorten voor de Wet natuurbescherming.

6.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Zodra duidelijk is welke bomen in het kader van beheer of inrichting gekapt moeten worden, moeten deze bomen onderzocht worden op boomholten en nesten. Als blijkt dat in een te kappen boom een holte of nest aanwezig is, moet deze eerst zorgvuldig onderzocht worden op bewoning of gebruik door vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Niet-jaarrond beschermde nesten

Voor wat betreft bomen waarin mogelijk niet-jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig kunnen zijn, adviseren wij deze te verwijderen in de periode tussen 1 december en 1 maart. De kans dat dan bewoonde nesten aanwezig zijn, is erg klein. Ook buiten deze periode mogen gerooid worden, mits (zie ook 'Nestcontrole') uit een aanvullende controle is gebleken dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn.

Nestcontrole

Ook als u besluit bomen en beplantingen zonder jaarrond beschermde nesten te verwijderen tussen 1 maart en 1 december, moet voorafgaand aan de werkzaamheden een aanvullende controle worden uitgevoerd. Hiermee onderzoekt u of zich bewoonde (niet-jaarrond beschermde) nesten in de te rooien elementen bevinden. Dit onderzoek moet maximaal drie dagen voor de daadwerkelijke werkzaamheden uitgevoerd worden. Worden bewoonde nesten aangetroffen, dan moet de betreffende nestlocatie worden gemarkeerd en ontzien zolang het nest bewoond is. Dat betekent dat duidelijk moet zijn dat de boom of struik pas gekapt mag worden als het nest niet meer bewoond is, doorgaans een aantal weken later. In de tussentijd moet bijvoorbeeld met een lint om de stam duidelijk worden gemaakt dat de bewuste boom nog niet gekapt mag worden.

6.2 Europees beschermde soorten

Zandhagedis

Een onderzoek naar zandhagedis is nodig indien veranderingen plaatsvinden die in potentie een negatieve impact hebben op de populatie of de habitat van zandhagedis. Een onderzoek moet uitgevoerd worden conform het daarvoor door RAVON opgestelde protocol.

Vleermuizen

Inspectie te kappen bomen

Wij adviseren de te verwijderen bomen voorafgaand aan het verwijderen te laten controleren op de aanwezigheid van boomholten. Deze moeten, indien aanwezig, niet alleen beoordeeld worden op gebruik voor vogels, maar ook beoordeeld worden op de aanwezigheid van vleermuizen of gebruik door vleermuizen. Schakel bij twijfel een deskundig ecooloog in voor uitsluitel en voor eventuele vervolgstappen.

Bebouwing

Als toch verbouwings- of renovatiewerkzaamheden aan de buitenzijde van de gebouwen moeten worden uitgevoerd, moet een onderzoek worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Een eventueel nader onderzoek moet uitgevoerd worden conform het Vleermuisprotocol 2017. Dit protocol is goedgekeurd door het ministerie van EZ en beschrijft de wijze van zorgvuldig onderzoek als het gaat om vleermuizen.

6.3 Nationaal beschermde soorten

Inspectie werkomgeving

Wij adviseren de bomen en de directe omgeving voorafgaand aan het rooien te controleren op de aanwezigheid van dieren. Eventueel aangetroffen bruine kikkers, gewone padden, kleine watersalamanders en egels moeten dan voorzichtig verplaatst worden naar bijvoorbeeld het naastgelegen bosperceel. Indien onverhoopt streng beschermde soorten worden aangetroffen, schakel dan een deskundig ecooloog in om de eventuele vervolgstappen te bepalen.

Steenmarter

Een onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in gebouwen en bijgebouwen is nodig als werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op de toegankelijkheid van bijvoorbeeld zolders en vlisingen. Gebruik kan eenvoudig worden aangetoond door te zoeken naar uitwerpselen op potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Eekhoorn

Nader onderzoek naar het voorkomen van eekhoorn is noodzakelijk als naaldbomen of bomen met nesten van eekhoorn gekapt moeten worden.

Konijn

Wij adviseren de directe omgeving van de te kappen bomen, maar ook de delen waar grondverzet plaats moet vinden, te controleren op de aanwezigheid van konijnenholten. Indien deze worden aangetroffen, moeten deze in kaart worden gebracht en worden gemarkeerd. Wij adviseren in het kader van zorgvuldig handelen geen kap- en graafwerkzaamheden uit te voeren nabij konijnenholten in de periode tussen 1 januari en 30 juni. In deze periode heeft het konijn jongen die niet in staat zijn te vluchten.

Amfibieën

De werkzaamheden omvatten mogelijk ook verwijderen van de vijverpartij. Dit beïnvloedt waarschijnlijk de aanwezige amfibieën, met name als gewerkt wordt tussen half februari en eind mei. Wij adviseren de werkzaamheden in of nabij het water uit te voeren in de periode tussen oktober en februari. Ook als werkzaamheden in een later stadium worden uitgevoerd is het raadzaam de vijver in deze periode te verwijderen. Soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander overwinteren namelijk op het land en niet in de poelen.

Werken volgens gedragscode

Wij adviseren te handelen volgens de 'Gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling en Inrichting'. Deze gedragscode is op te vragen bij de Vereniging Stadswerk Nederland. Werken volgens de gedragscode houdt onder andere in dat:

- Voorafgaand aan het werk een ecologisch werkprotocol/plan van aanpak wordt opgesteld waarin beschreven is hoe om wordt gegaan met lokaal aanwezige beschermde soorten en de vaste rust- en verblijfplaatsen hiervan. De adviezen in deze quickscan Natuur zijn daar in ieder geval onderdeel van.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden het werkvak te controleren op beschermde soorten, aanwezige groeiplaatsen, nestbomen of essentiële biotopen te markeren en te ontzien door het instellen van een beschermingszone.
- De uitvoerende vaklieden een instructie te geven voorafgaand aan de feitelijke werkzaamheden.
- Een registratie uit te voeren van uitgevoerde werkzaamheden in het kader van bescherming van planten en dieren en hoe is omgegaan met calamiteiten.

6.4 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Wij verwachten geen negatieve invloed van het werk op Natura 2000-gebieden. Vervolgstappen zijn dan ook niet nodig.

NNN

In beginsel worden er geen negatieve effecten op het nabijgelegen NNN verwacht omdat het terrein in feite in ere wordt hersteld en de ecologische waarde wordt vergroot. Pas nadat de uitkomsten uit het nader onderzoek bekend zijn, kan definitief worden vastgesteld of er sprake is van een eventuele negatieve invloed op natuurwaarden binnen het nabijgelegen NNN.

6.5 Houtopstanden

Mogelijk is er in het kader van hoofdstuk 4 Wet natuurbescherming sprake van een meldings- of herplantplicht bij het vellen van bomen of er is een omgevingsvergunning voor vellen nodig. Wij adviseren na te gaan of en welke bomen er verwijderd moeten worden en deze onderdeel uit te laten maken van de omgevingsvergunning.

Bijlage 1

Juridisch kader Wet natuurbescherming

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De wet regelt soortenbescherming en gebiedsbescherming. Hieronder gaan wij daar verder op in. Ook is een toelichting gegeven op de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ofwel de voormalige Ecologische Hoofdstructuur van Nederland, ook wel EHS genoemd. Hoewel de werking van de NNN niet is geregeld onder de Wnb, kunnen onderdelen van het NNN wel degelijk vallen onder de reikwijdte van de Wnb.

Soortenbescherming

De Wnb

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en regelt naast gebiedsbescherming (daarover verderop meer) de soortenbescherming. Deze wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijk leefomgeving. Menselijk handelen mag geen nadelige invloed hebben op deze soorten. Volgens de Wnb is het daarom verboden beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, hun holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten of te verontrusten. Onderscheiden wordt tussen vogels, Europees beschermde planten- en diersoorten en Nationaal beschermde planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn als beschermde soort aangewezen:

- ruim 700 op Europees grondgebied voorkomende vogelsoorten opgenomen in de Vogelrichtlijn, beschreven in paragraaf 3.1 van de Wnb;
- 76 Europees beschermde planten- en diersoorten opgenomen in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern, beschreven in paragraaf 3.2 van de Wnb (artikel 3.10 en 3.11);
- 157 nationale planten en diersoorten, beschreven in paragraaf 3.3 van de Wnb (artikel 3.5 en 3.8).

Vrijstelling en ontheffing

Voor elk van de drie beschermingsregimes gelden specifieke verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'). Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Zo zijn er voor diverse nationaal beschermde soorten diverse vrijstellingen geregeld die echter per provincie kunnen verschillen.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

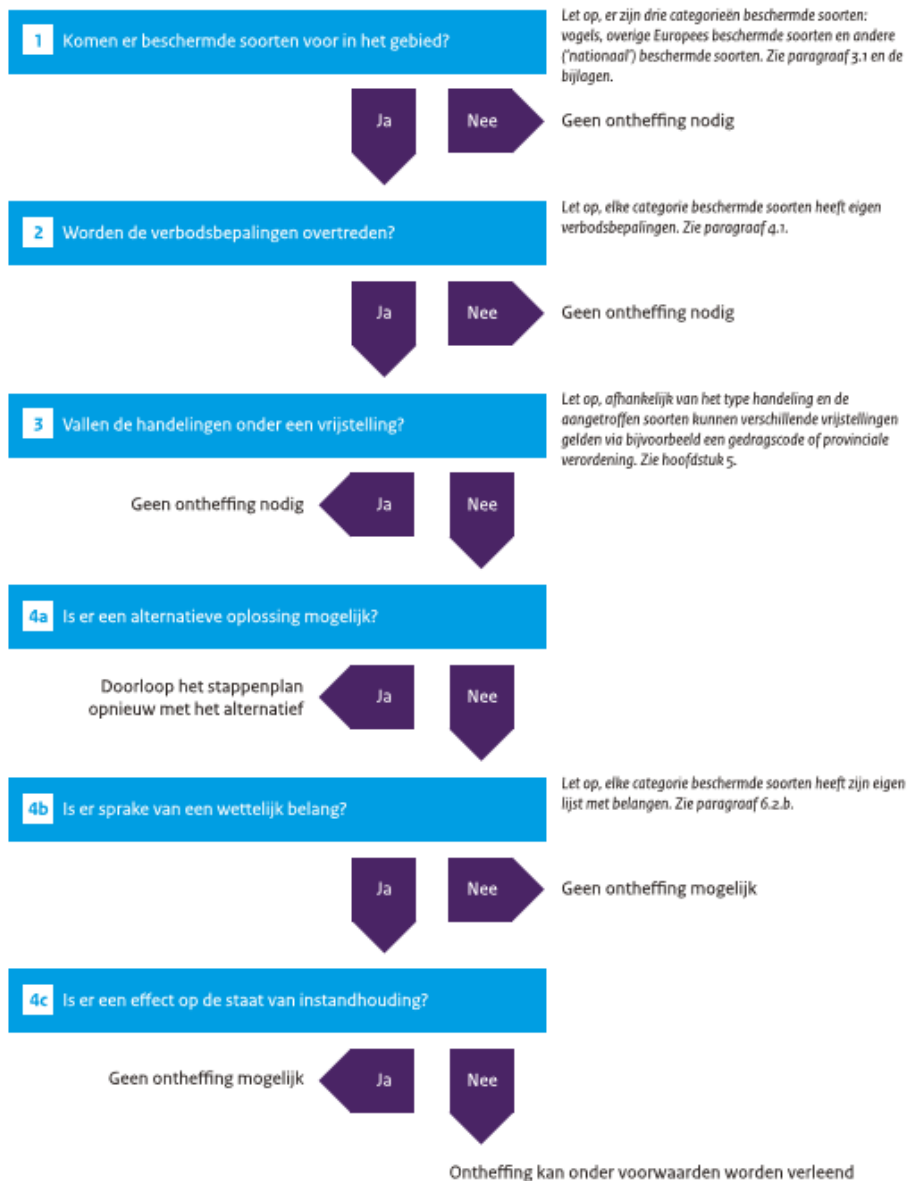
Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer u een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, u zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van uw handelen. Zo nodig raadpleegt u een ecooloog. Bij de uitvoering van die handeling moet u negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan maken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime Europese soorten § 3.2 Wnb	Beschermingsregime nationale soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Stroomschema

Het ministerie van Economische Zaken (EZ) hanteert een stappenplan om te bepalen of een ontheffing in het kader van soortenbescherming nodig is. Het stroomschema hebben wij hieronder opgenomen.

Gebiedsbescherming

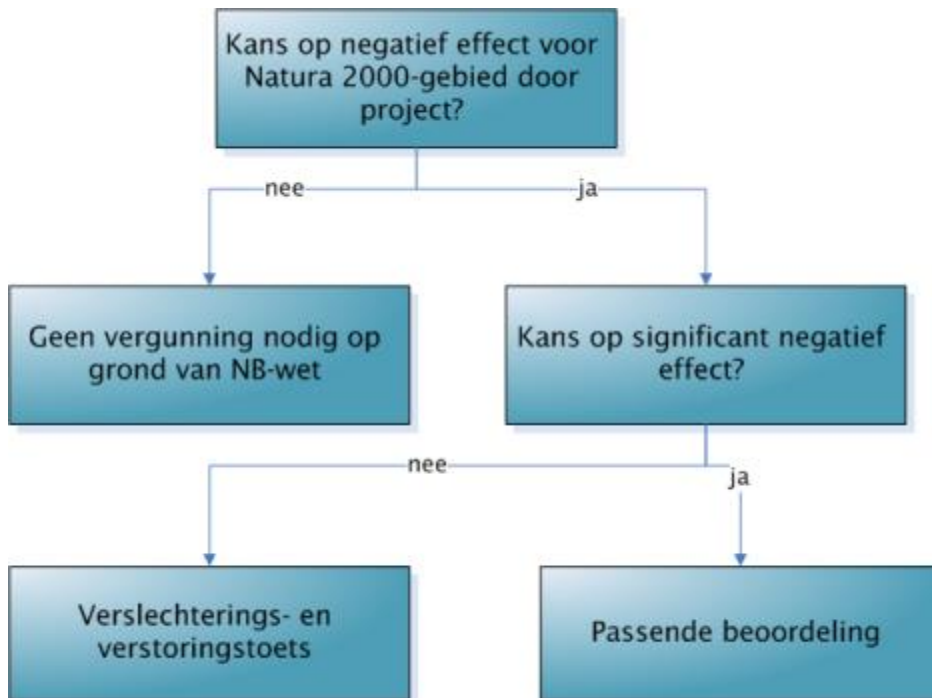
De voormalige Natuurbeschermingswet 1998 maakt sinds 1 januari 2017 onderdeel uit van de Wnb. In hoofdstuk 2 van de Wnb is nu dit onderdeel opgenomen. Maar de manier waarop getoetst wordt of een project invloed heeft op gebieden, is niet veranderd. Op grond van artikel 10a wijst de minister van EZ gebieden aan waarin uitvoering wordt gegeven aan de 'Vogelrichtlijn' (EEG nr. 79/409) en de Habitatrichtlijn (EEG nr. 29/43).

Gebieden

Onder de Wnb zijn uitsluitend Natura 2000-gebieden beschermd. Beschermdenatuurmonumenten zoals we deze voorheen kenden, zijn in de meeste gevallen opgenomen in Natura 2000-gebieden.

Vergunning

Als er geen sprake is van een negatief effect, is er geen vergunning nodig. Als er wel sprake is van een mogelijk negatief effect, is een vergunning noodzakelijk en dient de vergunningsprocedure te worden gestart en gaat de habitattoets verder. Als het om een mogelijk negatief effect gaat dat zeker niet significant is, dan moet er een verslechteringstoets worden uitgevoerd en komt u in de fase 'verslechteringstoets'. Gaat het om een mogelijk significant negatief effect dan is een passende beoordeling nodig en wordt verder gegaan met de fase 'passende beoordeling'. De passende beoordeling moet gebaseerd zijn op onderzoek en de best beschikbare wetenschappelijke gegevens. De mogelijke effecten van de te beoordelen activiteiten of plannen worden dan onderzocht. De procedure is in onderstaand schema toegelicht.

Houtopstanden

Voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Boswet was voor inwerkingtreding van de Wnb de Boswet van toepassing. De regels zijn overgenomen in hoofdstuk 4 van de Wnb. Voor houtopstanden die staan buiten de bebouwde komgrens zoals vastgesteld op grond van artikel 4.1 onder a. Wnb, kan velling van de houtopstand verplichtingen in het kader van deze wet geven. Tot 2017 werd een dergelijke komgrens vastgesteld in het kader van de Boswet. De standplaats van houtopstand buiten deze kom houdt in dat op velling van deze houtopstand of onderdelen daarvan, de meld- en herplantplichten van artikel 4.2 Wnb en artikel 4.3 Wnb van toepassing kunnen zijn. Op deze plichten kunnen vrijstellingen van toepassing zijn. Provinciale verordeningen kunnen nadere regels bevatten omtrent deze plichten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het omvat de voormalige Ecologische Hoofdstructuur ofwel de EHS. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de twintig Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim zes miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Structuurschema Groene Ruimte

Van rijkswege is het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) opgesteld. Hierin staan afspraken over de natuur in landelijke gebieden. De nota is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurkenmerken en -waarden. Bepaald is dat het NNN moet worden beschermd en ontwikkeld door een combinatie van:

- planologische bescherming;
- aankoop van gronden;
- het afsluiten van beheerovereenkomsten met particuliere eigenaren;
- inspanningen voor een goede kwaliteit van milieu en water.

In het NNN worden planten en dieren in waardevolle natuurgebieden beschermd. In een bestemmingsplan wordt het natuurnetwerk concreet begrensd.

Ingrepen in de NNN

In de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten worden gecompenseerd. In principe zijn ingrepen in of nabij de NNN die invloed hebben op natuurwaarden vergunningsplichtig. Welk spoor gevolgd moet worden en of er daadwerkelijk sprake is van een aantasting van natuurwaarden in de NNN is afhankelijk van de concrete planvorming.

Centraal postadres

Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord
T. 088 - 262 72 00

Voor meer informatie over
Cobra bezoek onze websites

www.Cobra-Adviseurs.nl
info@Cobra-Adviseurs.nl